

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő: **Dr. Olosz Lajos**
Lapkiadója: **CORVIN**
Lapkiadó: R. T.

DÉLI HIRLAP

A timisortorontali törvényszék bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938)
Alapította: **Dr. VUCHEVIC ENDE** és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkezősség lapja

Ma: Gazdasági és jogi figyelő

A délolaszországi hadszíntéren, zuhogó esőben, csak felderítő harci tevékenység volt. A szembenálló erők nagyobb összecsapására tegnap sehol sem került sor. A keleti arcvonal közép-szakaszán szintén rosszabbra fordult az időjárás, a harci tevékenység itt azonban ennek ellenére élénk volt. A Dnyeper déli kanyarulatánál tovább tart a nagy csata. A Dnyeper közép-szakaszánál a hidfőkért folyik a küzdelem; folyó nyugati partján a Szovjet térnyerési kísérleteit a németeknek sikerült megghusítaniok.

Olaszország

A Mussolini vezérése alatt megalakult fasiszta köztársasági kormány elismerése rendkívül fontos tény, — mondják Berlinben. Az Európa presseről szóló jelentése német politikai köröknek azt a felfogását ismerteti, mely szerint a Mussolini-kormány elismerése egyben Olaszország köztársasági államformájának elismerését is jelenti. Az a tény, hogy a hármass egyezményhez csatlakozott egyik-másik állam formálisan még nem nyilvánította elismerését, berlini megítélés szerint csak ideig-óráig tartó kérdés. A bucuressi *Tempul* egyébként tegnap számában a következő államok részéről nyilvánított elismerésről emlékeztet meg: Németország, Japán, Bulgária, Horvátország és Szlovákia. A *Süddeutsche Tageszeitung* című lap mai száma címlapján is kiemeli, hogy a hármass egyezményhez csatlakozott államok között elsőnek Románia ismertette a fasiszta köztársasági kormányt. **Antonescu Ion** tábornagy-államvezető a Ducehoz intézett megleghangu táviratban közölte az elismerést — állapítja meg a német lap.

A Wilhelmstrassen — mint az Európa press berlini jelentéséből kitiünik — különös fontosságot tulajdonítanak Bulgária állásfoglalásának. Bulgária külpolitikája változatlan — állapítják meg meglegedéssel Berlinben.

A Mussolini-kormány első minisztertanácsai ülésének fontosabb határozatait az Európa press római jelentése a következőkben foglalta össze: 1. Róma nyílt város jellegére való tekintettel a fasiszta kormány székhelyét egy másik városba, a főhadiszállás közelébe helyezték át. 2. A szenátust, melynek tagjait a király nevezte ki, felszólatták, 3. A tengerészeti, légi és szárazföldi harci erőköt a nemzeti biztonság önkéntes fasiszta miliciájába veszik fel. 4. A 13 olasz szakszervezetet egyetlen szervezetbe tömörítik. 5. A fasiszta vezetők vagyona eredetét felülvizsgáló bizottságot fenntartják, a vizsgálatot azonban kiterjesztik mindazokra, akik az elmúlt harminc év folyamán magasabb adalmi vagy katonai tisztiséget viseltek.

A Mussolini-kormány berlini nagykövetévé Anfuso volt budapesti olasz követét nevezték ki. Anfuso már meg is érkezett állomáshelyére.

Hull

Cordell Hull, az Egyesült Államok külügyminisztere — mint erről a DNB amszterdami jelentése is beszámolt — múlt napi rádióbeszédében nyilatkozott azokról az alapelvekről is, amelyek Washington felfogása szerint a népek jövő együttélésének nyugodnia kell. Ehelyett az emberiség véleményének, amelyek „az emberiség véleményé-

Kemény küzdelem a dnyeperi hidfőkönél

A Dnyeper közép-szakaszánál a németek megghusították a Szovjet térnyerési kísérleteit

Berlin nagy jelentőséget tulajdonít annak a ténynek, hogy a hármass egyezmény tagállamai elismerték Mussolini kormányát

Sumner Welles helyettes északamerikai külügyminiszternek szovjet-ellenes magatartása miatt kellett megválnia tisztségétől

A délolaszországi hadszíntéren a tartós esőzés akadályozza a nagyobb hadműveleteit

„mek tiszteletbentartásával” méltónak bizonyultak felelősségek vállalására és gyakorlására, „joguk van a szabadság élvezetére.” Ezenkívül minden nép, amennyiben „más nemzetek jogait tiszteletben tartja”, igényt támaszthat arra, hogy a belső ügyeibe való (kivülről jövő) beavatkozásától mentesítsék. Ellenkezőleg Hull szerint az is, hogy „lemondjanak a gazdasági tekintetben való különbség-tételről.” Valamennyi nemzetek együttműködése a jószomszédi viszony szellemében és a „szabadság, egyenlőség és igazságosság alapelveinek” megfelelően, a „leghatályosabb módszer” mindegyik nemzet politikai, gazdasági, társadalmi és művelődési jólétének fenntartására és előmozdítására. Az USA külügyminisztere ugyanakkor részletezte annak a nemzetközi szervnek a szerkezetét és működését, amelyet elképzelése szerint a jövőben meg kell alakítani. A nemzetközi együttműködésnek nemcsak a háboruban kell egészen szorosan lennie, hanem a háború után is.

Az USA és a Szovjet

Hull beszédének nagy visszhangja volt a szövetséges sajtóban. A vélemények mind az amerikai, mind az angol sajtóban különbözők voltak, általában azonban megerősödött a benyomás, hogy Hull ez alkalommal is Roosevelt elnök felfogásának adott hangot s ilyenformán beszéde az északamerikai külpolitikai eszögezésének tekinthető. Rámutatnak arra, hogy Hull nyilatkozata megvilágítja azokat az elveket is, melyek az USA politikáját a Szovjet irányában határozzák meg. A háború utáni nemzetközi együttműködés alapjaként ugyanis az USA külügyminisztere olyan elgondolásokat említett meg, amelyek lehetővé teszik a Szovjet számára is az együttműködést, ha megvan benne erre a hajlandóság. Washington és London értésére adta Moszkvának, hogy belső politikai és gazdasági rendjébe angolszász oldalról nem ohaítanak beleszólni, feltéve, hogy „más nemzetek jogait tiszteletben tartja”, együttműködik velük „a jószomszédi viszony szellemében” — egyszóval: nem veszélyezteti a békét.

Sumner Welles felmentése

Az északamerikai külpolitika irányvonalának kidomborításával párhuzamosan Washington figyelemreméltó erőfeszítéseket tesz abban az irányban is, hogy a Szovjet bizalmatlanságát az együttműködést illetően leszerelje. A brit-amerikai-orosz megbeszélésekre éppen ezért vetnek nagy súlyt a Fehér Házban s ezért járultak hozzá még ahhoz is, hogy a tervezett külügyminiszteri értekezlet színhelye ne Londonban, sem Kairóban, hanem Moszkvában le-

gyen. A washingtoni külügyminisztérium átszervezése szintén oly lépés, mely a Szovjettel való megegyezést is előmozdithatja. Az USA külügyi hivatalát az angol és amerikai baloldal régóta támadta, mert a háború utáni szociális újjászervezés tekintetében nem vallott oly haladó álláspontot, mint Roosevelt. A külügyminisztérium átszervezését Sumner Welles felmentése vezette be. Sumner Welles közismerten szovjet-ellenes beállítottságu politikus volt, személye tehát az együttműködési irányzat teherterelésének számított. Cordell Hull ebben a tekintetben sokkal elfogadhatóbb személyiség a Moszkvával való tárgyalásokra, Roosevelt politikáját is sokkal nagyobb mértékben támogatja, mint volt helyettese.

Standley

A Moszkvával való tárgyalások légkörének megjavításában természetesen Washington nem mehet túlzássa. Az amerikai sajtó kiemelte Eden alsóházi nyilatkozatának azt a részét, mely szerint a nyugati szövetségesek a Sztalin-nal való találkozó érdekében már „eddig is többet tettek a kelleténél.” A Fehér Házban teljes mértékben osztják

Edennek azt a felfogását, hogy mindkét részről meg kell mutatkozni a hajlandóságnak a célok kölcsönös tisztázására s az együttműködésre. Ezt a felfogást Standley moszkvai amerikai nagykövét Washingtonba rendelésével is kifejezésre juttatták. Standley — mint jólétesült helyről származó tudósítás nyomán a DNB is közölte — nem tér vissza Moszkvába. Az utódjául kijelölt, jelenleg Londonban tárgyaló Harriman-ról viszont nem tudják, hogy moszkvai nagyköveti megbízatása végleges-e, vagy csak átmeneti jellegű. A döntés nyilván a tekintetben is a moszkvai értekezlet eredményétől függ, vagy legalább is attól, hogy Litvinov helyére nem ismeretlen fiatalabban, hanem tekintélyes szovjet diplomatát küld a Kreml Washingtonba. Nem titok ugyanis, hogy az angolszás sajtó kevéssé leplezett megütözéssel vette tudomásul, hogy Litvinov washingtoni és Majszkij londoni szovjet nagykövetei helyére Moszkva a nyilvánosság előtt még ismeretlen, fiatal diplomatákat állított, ugyanakkor pedig az orosz diplomácia egyik legkiválóbb tagját, *Visinszkijt* az algiri francia felszabadítási bizottság mellé nevezte ki. (—r)

A politikai arcvonal

Mussolini: „Népünk nem pusztulhat el, amíg tudatában van népi erejének”

Róma. A német távirati iroda jelentette, hogy a fasiszta köztársasági kormány, amely Mussolini elnökle alatt tartotta alakuló ülést, fontos politikai, közigazgatási és katonai döntéseket hozott. Ezekben kívül több szociális természetű határozat is született, amelyről, amint Mussolini kiemelte, kiünik az új fasiszta köztársasági kormány összetartozása a dolgozó osztállal.

A Duce kiemelte azokat a nehézségeket, amelyek a jelen pillanatban eszméi megvalósításának útjában állanak s ez az ostromállapot, a kormány pedig köteles küldetését végezni.

Mussolini emlékeztetett Olaszországnak a július 25-én bekövetkezett katasztrófális változás előtti helyzetére. Akkor Olaszország — mondotta — csorbítatlan birtokában volt nemzeti területének, a háború idején kapott szavatosságnak s ezen kívül erős hadsereggel rendelkezett. Most azonban a Badoglio-kormány fevvverszünete következtében a hadsereg felbomlott az utónnan szerzett területeket ki kellett üríteni, sőt az ország egyharmadát is elfoglalta az ellenség. Ez a gvaszos öröksége annak a szávnyvel teli cselekedetnek, amellyel Badoglio az országot a zsidó-oligokrata ellenség kezébe adta, — mondotta Mussolini. A továbbiakkal kiemelte az olasz

nép kitünő közhangulát, majd megjegyezte, mennyire okatlan volt Badoglio-nak és érdekesoportjának az a reménykedése, hogy néhány tollvonással eltörölhetik a fasiszmas husznezgy éves fáradhatatlan szervező munkáját. Mussolini hangsúlyozta, hogy azokat az olaszokat, akik közösséget vállaltak az árulokkal, vagy pedig az ország szerencsétlen helyzetét személyes javukra igyekeztek kihasználni, megbüntetik.

— Az új Olaszország — folytatta beszédét — minta-állam lesz, szilárd felépítésű, egységes, példászerű szociális szervezettel, amely kivívja majd a világ bizalmát. Az olasz nép válsága igen súlyos volt, de szerencsés és üdvöz véghez ért, mert megtisztította az olasz népet és felszínre hozta a jó elemeket.

— Népünk nem pusztulhat el, amíg tudatában van népi erejének — fejezte be beszédét Mussolini.

Graziani rádióbeszéde

Róma. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Graziani marsall, olasz hadügyminiszter rádióbeszédet intézett az olasz néphez, melyben bejelentette a minisztériumnak ezekben a tragikus percekben való átvételét, hogy lemossa a nemzet zászlójáról az árulás szögénét. Minden katonai hagyó

nyának az alapja a becsület példaadása — mondotta Graziani tábornok, Badoglio cselekedete annál elítélendőbb, mert német szövetségességét hűségéről biztosította, miközben az ellenséggel kötött egyezményt már öt nappal előbb aláírta. E mellett Badoglio öbör évtől a nagyvezérkar főnöke volt, ami tevékenységét teszi valamennyi, ebben az időben követett katonai mulasztásért. Graziani marsall azután emlékeztetett az albániai, a görögországi és az északafrikai hadjárat első szakaszának kudarcaira. A király magatartásával kapcsolatban Graziani marsall kijelentette, hogy menekülésével megszegte esküjét. Végezetül Graziani meleg szavak-

kal kérte az olasz népet, hogy dolgozzék a szabadság visszaszerzéséért. A sors — mondotta — még egyszer megadja ezt a lehetőséget. Isten segítségével és tiszta lelkiismerettel kell ismét munkához látnia az olasz népnek.

BERLINBEN ANFUSO KÉPVISELI A MUSSOLINI-KORMÁNYT

Berlin. (Rador). Filippo Anfuso, Olaszországnak a Duce által kinevezett új nagykövete kedden délután repülőgépen a német fővárosba érkezett. Az új nagykövetet érkezésénél Dörnberg, a német külügyminisztérium szertartási osztályának főnöke üdvözölte.

Svédország és a német-szovjet különbélke lehetősége

Stockholm. (Transkontinent Press). A Stockholms Tidningen című svéd lap cikke közöl ezzel a címmel: „A megadással járó veszedelmes igények”. Ez a cikk összefoglalja Bratt ezredes több, ugyanabban az újságban megjelent cikkét, amelyek most röpirat formájában jelentek meg ilyen cím alatt: A Kelet sorsa. A svéd lap cikke következtetést von le abból a tényből, hogy svéd körökben mindinkább terjed az aggodalom. Svédország magatartása ellenséges a nemzeti szocializmus iránt, most azonban erősödik az az aggodalom, hogy Svédország teljes függésbe kerülhet a Szovjettel kapcsolatban. ha a Szovjet győztesen kerül ki a háborúból. Svédországban szívesen hiszik — írja a cikk szerzője — hogy a harc tulajdonképpen a demokráciák és a német nemzeti szocializmus között folyik. Ez utóbbi legyőzése esetén a britek és az amerikaiak fogják kijelölni az európai ügyek kialakításának fejlődési útját, természetesen számot vetve bizonyos fokig az oroszokkal, akikről úgy gondolják, hogy lehet majd tárgyalni velük és hogy nem lesznek túlságosan makacsok. A másik elgondolás szerint a kilitások sokkal súlyosabbak és jól van az, hogy ezek is megoszlanak. El lehet azt is képzelni, hogy a Szovjet nyeri meg az Európáért folyó játszmát akár úgy, hogy a szövetségesekkel együtt vívja meg végig a háborút Németország teljes legyőzéséig, akár pedig úgy, hogy kijelenti, hajlandó el-

fogadni Németország részéről valamely megegyezéses békét. Bratt ezredes még azt a kijelentést is megkockáztatja, hogy Sztalint rendkívül esábithatja a Németországgal kötendő külön béke lehetősége, ha Németországgal egyetértve több és fontosabb területi nyereségre tehet szert, mint a szövetségesek oldalán folytatva a háborút. Olyan lehetőség ez, amelyet nem szabad figyelmen kívül hagyni, amelyről azonban a leggyak-

Svájc továbbra is semleges akar maradni

Genf. (Rador). A német távirati iroda a Nemzetközi Sajtótudósító következő jelentését ismertei:

Kobelt svájci hadügyminiszter beszédét mondott és kifejezésre juttatta kormányának azt az akaratát, hogy bármi is történik a jövőben, fenntartja Svájc fegyveres semlegességét. A brit repülőknél Svájc fölött való áthaladásával foglalkozva a szónok hangoztatta, hogy Svájcnak kötelessége szembeszállni ezekkel az átrepülésekkel. Ha nem is lehet teljesen megakadályozni az átrepüléseket, minden eszközzel meg lehet nehezíteni azokat — mondotta. — Egyik eszköze ennek az elsőtétítés. Erre tehát feltétlenül szükség van. Az elsőtétítés megszüntetéséből egyébként azt a következtetést lehetne levonni, hogy Svájc lemond szigorú semlegességéről.

rabban megfélemeznek. Akármennyire valószínűtlen az a felfogás, hogy Németország különbékét köthet a Kreml uraival a Stockholms Tidningen fejtegetései világosan mutatják, hogy minél inkább nő a háboru hevessége, annál inkább számolnak a svédek is azzal, hogy mekkora végtelen veszedelem háramlanék Európára, de leginkább az északi független kis államokra, amelyek a Szovjet közvetlen szomszédságában vannak, ha történetesen a bolsevisták győznének.

A WILHELMSTRASSE MEGJEGYZÉSE EGY TÖRÖK CAFOLATHOZ

Berlin. (Rador). A török felhivatalos távirati ügynökség megcáfolta azokat a szerinte német forrásból származó állításokat, hogy a török-szovjet határon incidens történt. A török jelentés megállapítja, hogy a helyzet teljesen nyugodt.

A fenniekkel kapcsolatban hétfőn este a Wilhelmstrassen kijelentették, hogy német forrásból eredő hír nem közölt összetűzést a török-szovjet határról. Hangsúlyozzák, hogy a hírt a svéd sajtó közölte.

Svájc semleges politikája hajthatatlan — folytatta Kobelt — és egyik hadviselő féllel szemben sem fog megváltozni, bármilyenek is azok háborus céljai vagy győzelmi esélyei.

Befejezésül a szónok megállapította, hogy Svájc lakosságának — bár a háboru ismét közelebb került az ország határaihoz — nincs oka a nyugtalanságra.

HAZATELEPTIK A SVÉD KISEBBSÉGET ÉSZTORSZÁGBÓL

Stockholm. A svéd kormány tervezetlet foglalkozik, mely szerint a több, mint ezer esztesendős települési észtországi svéd kisebbséget hazateleptik. A háboru előtt Észtországnak mintegy 7500 svéd élt. Ez a szám a háborus események következtében körülbelül 5000-re csökkent.

német erők megerősödését fogja eredményezni, — írja a Völkischer Beobachter,

AMERIKAI VELEMENY NEMETORSZÁG ÉS JAPAN EREJÉRŐL

Amszterdam. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A brit hírszolgálat washingtoni értesülés nyomán közli, hogy Strong tábornok, az Egyesült Államok hadserege titkos szolgálatainak helyettes vezetője hétfőn este mondti beszédében kijelentette, hogy Németország távolról sem gyengébb mint négy évvel ezelőtt volt.

— Németországnak — mondotta Strong tábornok — a jelen pillanatban háromszor annyi hadosztálya van a különböző frontokon, mint a lengyel hadjárat kezdetén.

Japánnal kapcsolatban Strong megjegyezte, hogy ennek az országnak az erőforrásai óriásiak s a hadsereg és a lakosság közhangulata kitímő. Japánnak még földrajzi szempontból kedvező helyzete is van s ez védelmi állásainak nagy erőt kölcsönöz — tette hozzá Strong.

Ismét visszatérve Németország helyzetére az amerikai tábornok kijelentette, hogy a német véderő a Sztalingrádnál elvesztett hadosztályokat, páncélos és gyalogos hadosztályokkal pótolta. Szerinte a német légi fegyvernem erősebb, mint 1939-ben volt.

A német hadiiparban foglalkoztatott munkások száma 23 millióról 35 millióra emelkedett, bizonyos német fegyverek pedig hatásosabbak a szövetségesekénél. Az élelmiszer-adagok is növekedtek a háboru kitörése óta — mondotta még Strong, majd tagadta annak lehetőségét, hogy Németország és Japán a közeli jövőben összeomlik.

MARSHALL KINEVEZÉSÉT MEGNEM ERŐSÍTETEK MEG

Genf. (Rador). A brit hírszolgálat washingtoni értesülés alapján közli, hogy Roosevelt elnök nem cáfolta, de nem is erősítette meg azt a hírt, hogy Marshall tábornokot, az amerikai haderő vezérkari főnökét az angol-amerikai erők főparancsnokává kinevezték.

JAPAN BOMBAVETŐK ANGOLSZÁSZ TENGERI ERŐKET TÁMADTAK UJGUJNEÁNÁL

Tokió. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A Csendes-óceán déli részéből jelentik, hogy szeptember 26-án japán bombázó repülőgépek az ujujgneai Finshafen körzetében ellenséges tengeri egységeket támadtak. Több rombolót találtak ért, néhány parttraszálló járművet elsüllyesztettek.

Szeptember 27-én a Salamon-szigetekhez tartozó Bougainville szigetén lévő Buin japán támaszpont ellen mintegy nyolcvan bombázó- és vadászgép intézett támadást. A kialakult légiharcban az angolszászok tíz gépet veszítettek, a japán veszteség egy gép volt.

Jelentéseink a harcok teréről

A constantinai kikötőt védő német légharóitó ütegek lelőttek 4 szovjet bombavetőt

Berlin. A német vezéri főhadiszállás jelenti:

A kubáni hídfőnél a szovjet csapatok erős felderítési előtörései eredménytelenek maradtak.

Zaporozsjei harci területén a német csapatok tegnap is súlyos, de eredménytelen gazdag harcokban állottak és az átmenetileg elvesztett területet ellen-támadásokkal visszaszerették. A bolsevisták újult kísérletei, hogy a Dnyeper középső folyásának néhány pontján a folyó nyugati partján tért nyerjenek, megúsultak.

A középső arcvonalszakaszon a szovjet csapatok az időjárás rosszabbodása ellenére tovább támadtak. A német csapatok szívós ellenállása és erőyes ellen-

támadások az ellenséges támadásokat megállították, egyes betöréseket pedig elretesztették.

Szeptember 26. és 28. között időben a keleti harcok 209 szovjet páncélos és 155 repülőgépet megsemmisítettek.

A német légvédelmi tüzérség 6 szovjet bombázógép közül, amelyek megkísérelték Constantia román kikötő meg-támadását, négy gépet lelőttek.

A délolaszországi arcvonalszakaszon a tartós eső megakadályozta a nagyobb harci eseményeket. A német csapatok mozgulatai a nehéz terepviszonyok ellenére az előre megállapított módon folytak le.

Az elmúlt éjszaka magános ellenséges repülőgépek elrepültek nyugatnémetországi terület fölött. Néhány bomba ledobása folytán csak jelentéktelen épületkár keletkezett.

A szeptember 27-iki ellenséges légi támadás alkalmával a szeptember 27-ről 28-ra virradó éjjel lelőtt ellenséges repülőgépek száma 65-re emelkedett.

Völkischer Beobachter: „Erőnyerés védekezéssel”

Berlin. (Rador). A német sajtó a keleti és déli katonai arcvonal helyzetével foglalkozik. Valameányi újság hangoztatja a keleti fronton történő nagy elszakado mozgulatok jelentőségét és megállapítja, hogy a szövetségesek nagy terve az volt, hogy még ezen az őszön a háboru gyors befejezését érik el azzal, hogy a Szovjet áttöri a keleti arcvonalat, délen pedig átszakítja a német harci állásokat.

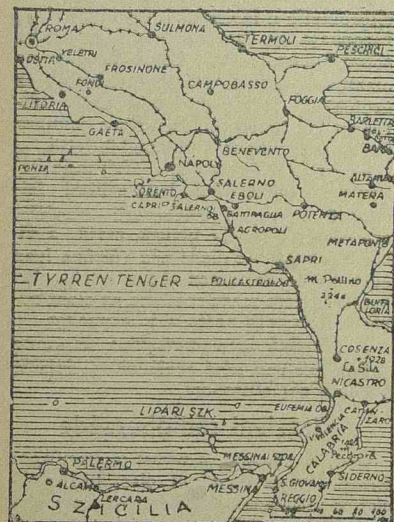
A német lapok egyértelműleg állapítják meg, hogy a német vezetés és a német katonai harci szemlének felsőbb-sége megúsította a Sztalin tervezte áttörését a német arcvonalnak, valamint a

Földközi-tengeri német arcvonal összeromlását.

A Völkischer Beobachter ilyen cím alatt: „Erőnyerés védekezéssel” egyebek közt ezeket írja:

Döntő jelentőségű az a tény, hogy a hosszú, tehát gyengén megszállott arcvonalat az utóbbi hetekben felváltották egy rövidebbel, amely tömörebb, síriőbb. Ilyenformán jelentős erőket lehet ujból rendezni és tartalékként felhasználni.

Hamarosan látni fogjuk, hogy a német visszavonulás, bár kétségtelenül fontos területek mentek veszendőbe, a

DEL-OLASZORSZÁG

Leguább

Az olasz király és Badoglio kormánya Sziciliából Dél-Olaszországba tette át székhelyét

Berlin. Svájci lapértesülések szerint az olasz király és Badoglio-kormánya elhagyta a szicíliai Palermót és egy délolaszországi városba tette át székhelyét.

Meg nem erősített hír szerint III. Viktor Emánuel a Badoglio-kormányt az adriai-tengeri Bari kikötővárosba költöztötte. Bari szeptember 14-én szálltak meg a szövetségesek. A városnak rádióadója is van. Azt hiszik, hogy ez lesz a Badoglio-kormány hivatalos rádióállomása.

Beaverbrook fontos küldetést kap

Genf. (Tp). Lord Beaverbrook-ot, aki az angol kormányban most miniszteri tárcát vállal, fontos küldetéselel szándékoznak megbízni. Beaverbrook állítólag nemcsak Roosevelttel, hanem Sztalinnal is találkozni fog.

A fasiszta köztársasági párt folytatja a vagyonellenőrzést

Róma. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Pavolini a fasiszta köztársasági párt titkára bejelentette, hogy azonnal a törvényhozás működésének megkezdése után a párt kérni fogja a nemzeti fasiszta kormányt, tartsa érvényben a Badoglio-kormány hozta ama törvényt, amely ellenőrzést léptetett életbe a politikai életben vagy közigazgatásban résztvevő személyek vagyonára. Pavolini megjegyezte, hogy a törvényt alkalmazni kell valamennyi tisztviselőre, a hadsereg tagjaira és a politikai személyiségekre.

A Déli Hirlap gazdasági és jogi figyelője

Főmunkatársak:

CSÁKÁNY BELA dr.
és
TAKÁTS LAJOS dr.

29 A mezőgazdasági birtokok felaprózódását és az egyes birtokrészek szétválasztásától származó hátrányok kiküszöbölését hivatott megvalósítani egy most megjelent rendelet. A rendelettel intézkedései a magánkezelésből kiinduló tagosítás eljárási költségeit csökkentik, illetve engedik el. Ki mondja ebből a célból, hogy két egyforma értékű mezőgazdasági ingatlan cseréje mentes a bélyeg- és aránylagos illeték, valamint minden állami, megyei és községi adó és illeték alól. Amennyiben a cserére kerülő két birtok értéke nem egyenlő, az illeték csak az értékkülönbséget után rovandó le. Az ügyvédtörvény rendelkezéseitől eltérően az ingatlan cseréjéről szóló okiratot maguk a felek is elkészíthetik, míg ha az egyik fél falusi mezőgazdasági munkás, az illetékes járásbíró köteles számára az iratot megszerkeszteni. (M. O. 1943 IX. 22., 626. számú rendelet.)

A kormány tovább folytatja a mezőgazdasági adósságok kedvezményes törlesztésére megindított akciót. A múltkor, mint ismeretes megengedte, hogy a konverziós adósságot a gazdák búzával is fizethessék a szövetkezeti bankoknak, most pedig úgy intézkedett, hogy minden olyan törlesztés összeg, amelyet az esedékesség előtt, de legkésőbb 1943 december 31-ig kifizetnek, s ezzel az adósságot kiegyenlítik, az 1934 április 7-i törvényeire engedélyezett 6 százalékos kedvezmény helyett 9 százalékos kedvezményrel fizethető. Ez a kedvezmény vonatkozik az 1940 október 19-i törvénnyel adott fizetési halasztásokra is. Az a hitelező, aki az adósság kiegyenlítésének ezt a módját nem fogadja el, harminec napon belül — október 24-ig — a végrehajtott testület (corpul portarellor) útján értesítse erről adósságát. (M. O. 1943 IX. 24., 640. számú rendelet.)

A közmunka-szolgáltatás (presztáció) elvégzéséről intézkedő 1943 március 22-i 744. számú rendelettel a gyakorlatban nem váltotta be a hozzája fűzött reményeket — állapítja meg a módosított rendelet — s ezért a közmunka-szolgáltatást újból szabályozták. A rendelettel most kétséget kizáróan leszegedi, hogy az ország minden lakója, tekintet nélkül nemzetiségére és állampolgárságára 21 és 60 év között közmunkát köteles végezni, illetve jogában áll a munkát pénzzel megváltani. A közmunkát egyben és a lakhely szerinti községben kell végezni. Mentese a közmunka alól a hadirokkantak tényleges szolgálatot teljesítő katonák, katonai előképzős kiképzők, munkára képtelen betegek, a külföldi diplomáciai és konzuli testület tagjai, a külföldi missziók tagjai, végül valamennyi hitfelekezet papja és szerzetese. A fegyveres mozgású tiszony vagy katonai őrszolgálaton lévő személyek, ha egy év alatt négy hónapnál többet szolgálnak, a munkaszolgáltatási idő, illetve megváltási összeg felére kötelezettek. A közmunka azok részére, akiknek járműjük nincsen, öt nap, az állati vagy gépi vontatású járművel (hivőve azokat, amelyek kizárólag személyszállításra szolgálnak) rendelkező személyek külön két napot kötelezően teljesíteni minden jármű után. A közhónapi részletben kiegyenlítani. Az előbbi munka megváltási összegét a polgármester vagy községi bíró állapítja meg. A közalkalmazottak, az ipari vállalatok műszaki személyzete és munkásai, a munkára mozgósítottak (mobilizáltak) csak akkor vehetnek természetben a közmunkát, ha a munkaadó megállapítása szerint az alkalmazottnak a közmunkát meg kell váltania, de joga van az összeget tizenkét felsorolt személyeken kívül valamennyi köz- és magánalkalmazottnak a közmunka elvégzésére szabadságot igényelhet munkaadójától. Ez idő alatt fizetésének folyósítása feltételes. (M. O. 1943 IX. 23., 630. számú rendelet.)

A Dél-Erdélyben életbelépett polgári törvénykönyv fontosabb rendelkezéseinek ismertetése

(Első közlemény).

A végrendeletek alaki kellekai

A szeptember 15-én Dél-Erdélyben életbelépett okirályságbeli polgári törvénykönyv a végrendeletek alaki kellekeit illetőleg, előbbi jogrendszerünkől lényeges eltérést tartalmaz. Tekintve, hogy ezeknek az alakításoknak meg nem tartása a végrendelet érvényességét és így a végrendelet utolsó akaratának meghusúlását eredményezi. Rendkívül fontos, hogy azok, akik végrendeletet meghusúlását eredményezi, rendkívül zéseit. A polgári törvénykönyv ezeket a jogokat a 856—886. szakaszokban tárgyalja. Rendelkezéseit az alábbiakban ismertetjük:

A törvény által érvényesített elismert végrendeleti alakok két főcsoportba oszthatók:

I. Rendes vagy közönséges és II. rendkívüli végrendeletekre.

I. A rendes végrendeleti alakok háromfélék:

1. Sajátkezüleg irt és aláírt végrendelet,
2. Közokiratban foglalt végrendelet és
3. Közokirati minőséggel felruházott végrendelet.

II. Rendkívüli végrendelet alaki alakok a katonai szolgálat ideje alatt, kórvész vagy járvány alkalmával, tengeren és külföldön készített végrendeletek.

Megszűnik tehát az előbbi jogrendszerünkben ismert szóbeli végrendeleti alak. A törvénykönyv 857. szakasza kö-

vetkezében, mely megtöltja a közös okiratham való végrendeletet, megszűnik a házastársak között eddig szokásos közös végrendelet alaki is, valamint az örökösödési szerződés intézménye. Általános jogsabály természetesen, hogy az új jogrend életbelépte előtt és az előző jogsabályok megtartásával történt végrendelet továbbra is megtartja jogérvényességét.

1. A sajátkezüleg irt és aláírt (holografus) végrendelet akkor érvényes, ha teljes egészében a végrendeletkező saját kezével írta, keletkeztet és aláírta. Az írásmód (latin, ciril, gyorsírás, vakok által használt írás stb.) nem befolyásolja a végrendelet érvényességét, valamint az írószer (ceruza, tinta, papír, hártya, falemez, fal, kő stb.) minősége sem. A végrendelet több különálló lapra is terjedhet, ha az összefüggés megállapítható.

A keletkezésnek a végrendelet szerkesztése napját (helyét nem) kell kitése kizáróan tartalmaznia, a végrendeletkező sajátkezű írásával és az — a joggyakorlat nem egyöntetű véleménye szerint — az aláírás előtt vezetendő az okiratra.

Az aláírásnak mind a vezeték- mind a keresztnévet magában kell foglalnia.

Ezen a három alaki kelleken kívül az okirat szövegében a végrendelet jel-

lege feltüntetendő. Az előbbi jogrendszerrel ellentétben, a végrendelet érvényességéhez nem szükséges az, hogy az aláírás valódiságát tanu igazolja, azonban az esetleges érvénytelenítési perek elhárítása céljából ajánlatos, hogy a végrendeletkező aláírását az okiraton két tanu sajátkezű aláírással igazolja.

2. A közokiratban foglalt végrendelet bírósági közeg, törvényszék és járásbíró előtt készül. A végrendeletkező kívánó személyesen (nem meghatalmazott által képviselve) megjelenik a bírósági közeg (törvényszék vagy járásbíró) előtt, mely a hagyakozást közokiratra foglalja. Az okiratot aláírása előtt a bírósági közeg (törvényszék vagy járásbíró) felolvassa, minekutána az kijelenti, hogy az okirat az ő végrendeletét tartalmazza és azt sajátkezűleg aláírja. Ezeknek az alakításoknak a megtörténtét a bíróság az okiratra vezetett záradékban igazolja. Irástudatlanok vagy olyanok, akik valamilyen okból az okmányt saját kezükkel aláírni nem tudják, a bíróság a záradékban ezt a körülményt is igazolja.

Ágyban fekvő betegek és a bíróság előtt személyesen megjelenni nem tudók ilyen alakban történő végrendeletkezése, bírói kiküldött közbenjöttével történik az illető lakásán.

A végrendeletkező nyilatkozata, valamint a bírósági záradékban foglalt tényállások valódisága csupán bűnügyi eljárás során dönthető meg.

Aból a tényből, hogy az új jogsabályokat a délerdélyi részre kiterjesztő törvény a közjegyzők ügyvitelére vonatkozó 1874. évi törvény hatályát fenn tartotta, következik, hogy a közjegyzők továbbra is illetékesek közvégrendeletek kiállítására, természetesen az említett törvényben irt alakítások (tanuk jelenléte stb.) megtartása mellett.

A közvégrendelet az egyedüli módja az irástudatlanok végrendeletkezésének.

3. A közokirati minőséggel felruházott végrendelet alaki kellekai nagyjából megegyeznek előbbi jogrendszerünkben ismert és az 1874. évi 35. számú törvénycikk 83. szakaszában irt végrendelettel.

A sajátkezüleg vagy pedig más által irt, de a végrendeletkező sajátkezű aláírásával ellátott végrendeletet bemutatja a bíróságnak, mely azt lezárja és hitelesíti.

II.

A rendkívüli végrendelet alaki közeg, mint időszerűt csupán a katonai végrendeletet tárgyaljuk; a többi ilyen végrendelet alakok igen ritkán adódnak és ezért közérdeklődésre számot nem tarthatnak.

A katonai végrendelet szintén írásbeli végrendelet, melyben az ország területén kívül vagy pedig az ország határain belül, de a külvilágtól elzártan harcoló, katonai egység tagjai végrendeletkehetnek. Ezek bármely törzstisztt, betegnek és sebesültek az egészségügyi tiszt előtt végrendeletkehetnek két tanu jelenlétében. Nem szükséges, hogy a végrendeletkező az okiratot sajátkezűleg írja, sőt ha irástudatlan vagy írásképtelen, aláírása sem lényeges kellek, a közbenjáró tiszt és a két tanu aláírása azonban szükséges. Ha a két tanu közül csupán egyik írja alá az okiratot, a másik akadályoztatása a végrendelet záradékában igazolandó.

Az így készült végrendelet 6 hónappal azután érvényét veszti, hogy a végrendeletkező olyan körülmények közé kerül, melyek a „rendes” végrendelet alaki felhasználását lehetővé teszik számára.

Takáts Lajos dr.

Belső ellenőrzést!

A „Szövetkezés”-ből, a Hangya Szövetkezeti Szövetség hivatalos lapjából vesszük át az alábbi cikket.

A háborús gazdasági élet irányítását szolgáló törvényes hamoság intézkedéseinek eleget tenni: ez ma egyik feladata minden szövetkezeti vezetőségnek. Ebben a munkájában kíván segítségére lenni a „Szövetkezés” tájékoztató közleményeivel és a Hangya-központ irányító és ellenőrző tevékenységével. Nem elég azonban a tájékoztatókat gondosan tanulmányozni és az azokban foglalt tanácsokat megismereni és nem elég az ügymenet felülvizsgálását az időnként megjelenő központi ellenőrzőnek bízni, hanem minden egyes szövetkezetnek saját hatáskörében olyan ellenőrzési rendszert kell kiépítenie, amely még a legkisebb mulasztást, vagy tévedést is idejében felfedje és helyesbítéséről és jövőbeni elkerüléséről haladéktalanul és tartósan gondoskodik.

A testvéri munkamegosztás és a megosztott felelősség jellemzi a szövetkezeti tevékenységet és részben ez adja erkölcsi fölényét a magánvállalkozással szemben. Ebből az erkölcsi erőből merítenek a szövetkezetek vezetőségei a belső ellenőrzés megszervezéséhez és gondos végrehajtásához.

A belső ellenőrzés nem jelenhet illetéktelen beavatkozást körülhatárolt munkakörökbe, nem akadályozhatja az ügymenet tapasztalati tényezők által való lendületben tartását és nem terhelheti különösképpen a szövetkezet alkalmazottait. Ezt a belső ellenőrzést, a testvéri segítőkész szívesen nyújtó közönségi érzés biztos alapjára kell építeni.

Senki sem tökéletes, valamennyien több-kevesebb emberi fogyatékossággal vagyunk. Legyünk segítségére egymásnak hibáink felismerésében, fogyatékosságaink leküzdésében, átnevelésében. A jó szövetkezeti vezető mindig a leggyengébb pontra áll, ott segít, ott erősít, ahol legnagyobb a visszamaradás, mert jól tudja, hogy a siker az összes hatóanyagok függvénye. Hába a

szép kirakat, a jó kiszolgálás, ha nem alapos a kalkuláció és meddő a legjobb irodai ügyvitel, ha az árubeszerzés sántít.

A szövetkezet igazgatóságára hárul a belső ellenőrzés megszervezése és vétele. Minden igazgatósági tag vállaljon egy-egy ellenőrző munkakört és lássa el gondosan. Ellenőrizendő: Az adók pontos befizetése, az illetékek pontos leróvása (ideértve a számlabérlés és 5 százalékos rendkívüli bérléssel), a szabályozott törvény intézkedéseinek megtartása, ellenőrizendő továbbá a kereskedelmi tevékenység jövedelmezősége, a szerződések, kötelevek, megállapodások ténnyel, szabatos szövegezése szempontjából, a szövetkezet ingó és ingatlan vagyonának karbantartása, kezelése stb. stb. Cél szerül, ha az igazgatóság egyik tagja vállalja a megszerzés és nyilvántartás irányítását, az üzletjegyzések és iratleltések szorgalmazását és ellenőrzését.

Az igazgatóság tagjai tehát ne elégedjenek meg az alapszabályokban meghatározott kötelezettségek teljesítésével, hanem osszák fel egymás között a fenti felsorolt ellenőrző munkákat és mindegyik igyekezzék a maga hatáskörébe a leggondosabban, de surlódás nélkül beiktatni nyerni. Legyünk tekintettel egymás érzékenységére és egy-egy hiba vagy mulasztás felfedezését baráti szolgálatnak tekintsük és mint ilyen érzékeltsük! Ne kedvetlenedjünk el esetleges kezdeti nehézségektől, mert a tapasztalat igazolja, hogy rövid gyakorlattal után egy-egy ilyen ellenőrző hatáskört, minden különösebb előzetes felkészülés nélkül is elláthat bármely jóakaratu szövetkezeti tag.

Ott, ahol ez a belső ellenőrzés a testvéri együttműködés jegyében s a felelősség teljes tudatában lamdatlanul folyik, ahol a felügyelőbizottság legalább havonta tételről-tételre felülvizsgálja az ügyvitelt, ott nyugodt lélekkel tekinthetnek a hatósági ellenőrzés elé és az illető szövetkezet fejlődése teljes mértékben biztosított lesz.

AGATSY JÁNOS

A Déli Hírlap gazdasági és jogi ügyelője

A vállalati személyzet alkalmazásáról szóló új rendelet-törvény

A hivatalos lap szeptember 23-i 223. számában rendelet-törvény jelent meg, mely az 1934. évi hasonló törvény helyébe lép. Míg a régi törvény címe a román személyzet alkalmazása szavakat tartalmazta, az új törvény címébe általában a személyzet alkalmazása szavak kerültek.

Annak a törvénynek újból való kihirdetéséről van szó, amelynek alapján eddig minden év januárjában személyzeti kimutatást kellett benyújtani az ipar-felügyelőséghez a vállalati személyzet nemzetiségi és állampolgársági megoszlásáról, foglalkoztatási csoportok szerint. Az új és régi törvény között alapjában nincs sok eltérés, de tekintve, hogy a munkaadók igen széles rétegét érinti, szükségesnek tartjuk részletes ismertetést.

Az új törvény mindenekelőtt megváltoztatja az említett kimutatások benyújtásának határidejét. Ezentul minden év április havának folyamán kell a kimutatásokat benyújtani, de nem — mint eddig, — az iparfelügyelőséghez, hanem a nemzetgazdasági minisztériumhoz. A kimutatások a nemzetgazdasági minisztérium által előírt űrlapok alapján készítendők el. További újítás az, hogy a vállalat törvényes képviselőinek aláírásán kívül a kimutatásokat a nemzetgazdasági minisztérium kerületi közegeinek is láttamozniuk kell. Tudvalevő, hogy e közegek a kereskedelmi felügyelőség és az iparfelügyelőség. Valószínűleg további intézkedések szabályozzák majd a két hivatal illetékességének kérdését a láttamozás ügyében.

A törvény nem tartalmaz szövegében olyan korlátozást, hogy a kimutatásokat bizonyos számon felílti alkalmazottal bíró ipari és kereskedelmi vállalatok volnának csak kötelesek benyújtani. Azelőtt ugyanis csak ötnél több alkalmazottal dolgozó vállalatokat kötelezték a kimutatások elkészítésére, valamint azokat, amelyeknek tulajdonosai vagy munkásai között idegen állampolgár volt. Míután az új törvény szövege e tekintetben semmilyen korlátozást nem tartalmaz, feltételezhető, hogy a jövőben a legkisebb iparosnak és kereskedőnek is be kell terjesztenie a kért kimutatást. Hátramarad még annak a kérdésnek tisztázása, vajjon a kézműves e törvény értelmében beletartozik-e az ipari vagy bármely polgári vállalat fogalmi körébe, amelyet a törvény első szakasza a kereskedelmi vállalat felmérése mellett tartalmaz. Kézműveseink érdekteljesítéinek jó volna ezt a

kérdést idejében tisztázni, talán az illetékes munkakamara útján, mert miként látni fogjuk, a törvénynek a jövő évi április havában teljesítendő formai előírásain kívül, vannak még oly előírásai, amelyeket azonnal kell teljesíteni.

Fontos intézkedése az új törvénynek, hogy a vállalatok kötelesek negyedévenként közölni személyzeti elbocsátásait és az új alkalmazásokat, az előző negyedévben történt változásoknak megfelelően. Eddig az évi kimutatásban kellett csak feltüntetni az évközben történt elbocsátásokat. Az új alkalmazások adatai magából a személyzetnek a foglalkoztatási ágakba való besorolásából tüntek ki, miután az alkalmazás időpontjának rovata erre önmagától megfelelt.

Ügyelni kell erre az újításra, mert ez az ipari, kereskedelmi és ugynevezett polgári vállalatokat negyedévi nyilvántartásra kötelezi, ami már a törvény életbe lépése után első negyedéve után esedékes. Addig annak a kérdésnek is el kell dölnie, vajjon a törvényhozó vonatkoztatja-e e kötelezettségeket a kisiparosra, illetőleg a kézművesre is. Az új alkalmazások és elbocsátások bejelentési kötelezettségével kapcsolatban a törvény még azt a figyelemre méltó körvonalazást is tartalmazza, hogy a változások az életben lévő munkatörvényeknek megfelelően jelentendők be. Ez az intézkedés utal a készülő munkaügyi törvénykönyvre, melynek egy szaktörvényét, a munkakönyvekről szóló törvényt, kihirdették már ugyan, azonban az alkalmazására vonatkozó utasítás még előkészületben van.

Az új törvény az előbbivel szemben meghatározza, hogy a felsőbb ügyvezető személyzet csoportjába csak az a személy tartozhatik, akinek évi illetménye legalább 500.000 lejre rug. A régi összeg 300.000 lej volt.

Az új törvény negyedik szakasza a régi törvényhez hasonlóan kimondja, hogy a nemzetközi egyezmények tekintetbevétele mellett, a vállalatok napló-könyvét, főkönyvét és leltárkönyvét román nyelven kell vezetni.

Az új törvény további lényeges újítása, hogy különleges intézkedéseket tartalmaz a hadigazdasággal kapcsolatos vállalatokról, ahol a személyzeti beosztásokat egy széleskörű állami bizottság közreműködésével lehet csak megajteni, s amelynek függő kérdéseiben a döntés jogát a nemzetgazdasági minisztérium fenntartja magának. (:)

Határidő napló

OKTOBER 1:

Cipőgyárak, üzletek és műhelyek eddig a napig kötelesek eljuttatni jelentésüket az előző kétheti készletről a nemzetgazdasági minisztérium termelési osztályának.

Készítőipari előállító gyárak és műhelyek bejelentik az ORAP-nak az előző tizenöt nap alatt készített cipők mennyiségét.

Falusi parasztnalok jelentést tesznek az illetékes községvezetésnek az előző hónapban őrlésre vagy darává való átalakításra hozzájuk szállított gabona és más termény mennyiségéről külön-külön; a vám címén megtartott mennyiségéről; a vámból saját háztartási szükségletre megtartott mennyiségéről; a vámból a hivatalos szerveknek átadott mennyiségéről és a vámból származó mennyiségéről, amely a malomban maradt.

OKTOBER 5:

Gyapoptegrelő üzemek a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyagosztályának havonta ismétlődő bejelentést tesznek: 1. a gyapotszedésktől (zonisti) egrenálásra átvett mennyiségéről, 2. a termelőktől szükségletükre megtartott gyapoptnak egrenálásra főzzük szállított mennyiségéről, az illetékes községi előjáróság szállítási bizonylata száma-

nak és keltének feltüntetésével, 3. a minőség szerint felsorolt átadott mennyiségéről, 4. a minőség szerint felsorolt egrenált gyapot mennyiségéről és végül 5. a gyapoptfeldolgozó vállalatoknak szállított egrenált gyapot mennyiségéről.

Bőrcserző üzemek az iparügyi, kereskedelmi és bányaiügyi államtitkárság nyersanyag-igazgatóságának havonta bejelentik a marha- és kecskebőrrel lefejtett szőr mennyiségét, a feldolgozásra került bőrök számának és súlyának feltüntetésével (külön a 16 kilogrammnál súlyosabb és ennél könnyebb kecskebőrt).

Kérdezzon — mi felelünk

G. B. Arad. A rendelkezést régebbi miniszteri körrendeletek tartalmazzák. A szeptember 6-i módosítás és részletkérdésekre nem terjed ki. (:)

A. J. Sauceni Nou. Tízévi együttélés után az özvegy a férj nyugdíjának 50 százalékát, minden további öt év után pedig még 5 százalékot kap, amely azonban a 70 százalékot nem haladhatja meg. (—s—)

R. J. Arad. Kérése minden törvényes állapot nélkülöz. (—s—)

Oktober 1, péntek
Róm, kat.: Remig
Protest.: Malvin
Ortod.: Ananie

Napkelte: 5 ó 56 p.
Napny.: 17 ó 41 p.
A napjaj hossza:
11 óra és 53 perc

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timișoara-i-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Brătianu 3. Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 23-10.

Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Távbeszélő: 17-11.

Oktober

Magyar népi nevei: Mindszenthava, Öszuto, vagy Bögölyhó. Napjainak száma 31. Október az őszi igazi hónapja. Kopárrá teszi a mezőt, a kertet, hozza az első dereket és fagyokat. Október 1-én a nappal hossza 11 óra és 53 perc, de a hónap végéig további 1 órával és 42 perccel fogy.

Oktober elején van rendszeren a szüret. A mosolygó szőlőfürt mindentü megérett. A szüretelők nótájától hangos a szőlőhegy. A présházakban folyik a must, mely aztán a pincebe kerül, hogy ott izes, zamatos, kedvet adó borrá érjék.

1582. októberében lépett életbe a XIII. Gergely pápa matematikusai és csillagászai alkotta keresztény naptár a régi Julianus-naptár helyébe. Az időszámításban mutatkozó 10 napos különbséget úgy küszöbölték ki, hogy október 4. után másnap már október 15-öt írtak.

Ebben az évben októbernek öt vasárnapja van. Ezeket kívül semmiféle munkaszünetes egyházi ünnep nincs.

A hold fényváltozásai októberben: 6-án első negyed, 13-án holdtölte, 21-én utolsó negyed és 29-én újhold. Földközeli 10-én és földtávolban 22-én van a hold.

Oktoberi időjárás: a Százéves naptár szerint: 17-ig változó, majd enyhé, 21-én beáll a hűvös eső, sőt hó is. Hershél szerint: A hónap első fele változó, 15-én esőre fordul, 20. után szép őszi napok.

Oktoberi gazdasági tanácsadó: Végezzük az őszi vetést. Kukoricatörés. Boronájunk, trágyázzunk, a legelőn irtuk a gyomot. Fáinkat nyessük, a fák sebhelyeit kenjük be, enygyűrűket rakjunk föl.

— Adományok a bombakárosultaknak. (București). Abból az 1.231.930 lejből, amely Antonescu Ion tábornagy-államvezető hitvesének kérelmére augusztus 15-i névpajára küldendő táviratok és levelek megváltási összege címén a társadalomsegélyző bizottsághoz befolyt, a közlaj-vidék bombasújtotta áldozatainak a következő segélyt osztották ki: 1500 kilogramm liszt, 500 kilogramm cukor, 1000 kilogramm kenyér, 500 kilogramm olaj, 1000 kilogramm gyümölcsiz, 1000 méter vászon, 200 férfiruha, 5000 pár bocsok, 100 pár cipő, 100 darab ág, 500 darab derékaj, 2 darab varrógép és 200 karika cérna. (Radór).

— Beiratás az aradi katolikus tanonctanfolyamra. Az aradi római katolikus tanonctanfolyam II. osztályába való felvételi vizsgát szeptember 30-án, csütörtökön, délután 3 órakor tartják az intézet Nicu Filipescu-utca 36—38 számú helyiségében. Jelentkezhetnek mindazok az iparostanoncok, akik 7 elemi, vagy 3 középiskolai osztályt sikerrel végeztek. A tanítás valamennyi osztályban október 1-én kezdődik.

Figyelem!

FAUR VALER
Timișoara I., Mercy-utcában levő szövet- és posztóüzletébe az őszi és téli szövetújdonosságok nagy választékban már megérkeztek.

— Antonescu Ion tábornagy-államvezető látogatása a sportkiállításon. (București). Az országos sport-hét alkalmából rendezett sportkiállítást kedden délután Antonescu Ion tábornagy-államvezető is meglátogatta. Az államvezetőt a kiállítási csarnokban Gheorghiu tanár országos sportvezető fogadta és kalauzolta. (Radór).

— Fizetik a nyugdíjakat Aradon. Az aradi pénzügyigazgatóság nyugdíjostálya közli, hogy a szeptember hónapi nyugdíjakat a székelt helyen és időben október 1-én, pénteken és 2-án, szombaton fizetik.

— Tanévnyitás a timișoara-i-temesvári katolikus inasiskolában. A timișoara-i-temesvári római katolikus magyar inasiskolában az új tanév innepélyes megnyitását október 1-én, pénteken, délután nyég órakor tartják meg a gyárvárosi Bontila-utca (volt Tigris-utca) 7. szám alatt levő helyiségben. Az innepélyes megnyitásra a igazgatóság meghívja az iskolaszéket, a mestereket, a szülőket és az érdekelteket.

— Gyilkosság a fővárosban. (Saj. tud.) București egyik parkjában Tusca Petre munkás késsel sziven szurta Balan Nicolaet, aki kórházba való beszállítása után meghalt. A gyilkost letartóztatták.

— Beszélő fény. A német lapok képes beszámolókat közölnek a "beszélő fényről", a német hírszolgálat új készülékéről. A német védelem mindig a legkorszerűbb műszaki eszközökkel dolgozik. Ezek közé tartozik az új fényhangkészülék. A gép kezelője mikrofonba mondja a jelentéseket, az adókészülék a hangot fényre váltja át és a távoli felvételkészülékben a fény ismét hanggá alakul át. E készülék segítségével a harc döntő pillanataiban rendkívül gyorsan történhetik a parancsokvetítés és az ellenség ezeket a parancsokat nem tudja lehallgatni.

— Zsebtolvajt fogtak a villamoson. Carpati Trifu lugoji-lugosi cigányt Timișoara-Temesvárojt az 1. számú villamosvasut egyik kocsián tettenérték, amikor Gabriel György gyárvárosi lakos zsebéből 2000 lejt lopott ki. A rendőrség a zsebtolvajt átadta az ügyészségnek.

(*) Elveszett hétfőn este, 9—11 óra közt kettősfedeletű ezüst zsebbóra a Corso-mal és a vasuti állomás között. Megtaláló jutalomért juttassa el Dr. Kovács fogorvoshoz, Timișoara I., Eugen de Savoia-utca 7. szám.

— Mozik műsora. Szeptember 30. csütörtök. Arad: "Ibolya-csokrok" (Lilja Silvi, Irsam Dilian), Corso: "Makrancos hólyg" (Lilja Silvi, Amedeo Nazzari), Forum: "Első szerelem" (Danielle Darioux, Fernand Ledoux, Jean Tissier), Urania: "A nagy bűn" (Umberto Melati, Maria Mercader, Clara Calamai). — Timișoara-Temesvár: Apollo: "Rád bízom a feleségem" (Heinz Rühmann), Capitol: "Leleáncolt szenvedély" (Fosco Giachetti, Anetta Bach), Thalia: "A csodálatos herceg".

— Ügyeleletes gyógyszerárak. Szeptember 30. csütörtök: Arad: Kárpáti (a villamos állomással szemben), Dick (Marasesti-utca 1). — Timișoara-Temesvár: Belváros: Salvator (Regele Ferdinand-ut 3), Gyárváros: dr. Sandovici-Czegka (Daciilor-utca 10), Erzsébetváros: dr. Cristea Margareta (Lahovary-tér 1), Józsefváros: Csillag (Dragalina-tér 9), Mehala: Chioreanu (Cloșca-utca 18). — Fratelia-Ujkișoda: Panajoth. — Freidorf-Szabadfalu: Bonomi.

Bizományosaink figyelmébe!

Kedvezőbb nyomdai viszonyok folytán a kiadóhivatal abban a helyzetben van, hogy a lapkötegek egy részét CFR-timbruval már az esti vonattal elindíthatja Timişoara-Temesvárról. Kérjük tehát az alább felsorolt helységeinkben működő bizományosainkat és megbízottainkat, hogy a címükre irányított lapesomagokat október 5-től, keddtől kezdve a 202. számú, Aradról este 10 óra 34 perckor induló gyors, vagy (mellékvonalakon a hozzája csatlakozó vonat érkezésekor sziveskedjenek átvenni.

Ezek a helységeik a következők: Radna, Savarsin, Deva, Simeria, Hateg, Petroşeni, Hunedoara, Lupeni, Alba Iulia, Aiud, Turda, Luduş, Sibiu, Dumbraveni, Braşov, Darste, Bucureşti.

A Timişoara-Temesvárról este 8 óra 25 perckor induló vonattal küldjük a lapesomagokat az alábbi helységeikbe is:

Cermeu, Chişineu-Criş, Santana, Sebiş, Vinga, Ineu, Brad, Pecica, Tinca, Boius.

Az érkezés, illetve az átvétel és a kiosztás pontos idejéről valamennyi érdekelt bizományosunktól sürgősen értesítést kérünk. Erre az esetleges zavarok kiküszöbölése végett van szükség.

Előfordulhat, hogy előre nem láthat akadály (nyomdai üzemzavar, vonatkésés stb.) következtében a csomagok feladása, illetve továbbítása késéssel szenved. Ilyen kivételes esetekből azonban bizományosaink ne vonjanak le téves következtetést. Az előbb vázolt rend, amely lehetővé teszi, hogy erdélyi olvasóink az eddigénél is frissebb lapot kapjanak, ugyanígy állandó marad. Amennyiben megváltoznék, úgy arról bizományosainkat előzetesen értesíteni fogjuk.

A DELI HIRLAP kiadóhivatala

Adományok. A Déli Hirlap kiadóhivatalában a következő adományok folytak be: A diákszegegyre Martzy Mihály emlékeztetere Bojdisz Mihály piébános 2000 lej, a dr. Kakuk gyermekotthonnak Szabó Péter 1000 lej és T. J. 500 lej, a Magyar Népközösség hadiárvi javára Meggyessy István elhalálása alkalmából koszorúmegváltás címén a Weisz-család 500 lej és a Magyar Népközösség fibisi tagzata Meggyessy István elhalálása alkalmából 500 lej, a Magyar Népközösség szegényeinek T. J. 500 lej.

Idegen állampolgárok figyelmébe. A timişoarai-temesvári rendőrkészvára idegenellenőrző hivatala felhívja azokat az idegen állampolgárokat, akik betérjesszettek irataikat és személyazonosság igazolványuk érvényének meghosszabbítását kérték, hogy ezt az igazolványukat az idegenellenőrző osztályban vegyék át.

Veszedelemes szomszéd. A timişoarai-temesvári rendőrség átadta az ügyészségnek Licker Józsa 53 éves erzsébetvárcsi asszonyt. Ez ugyanis a vele egy házban lakó Rusu Annától ágyneműt és asztalterítőt lopott, de tettenérték és letartóztatták.

Nagy tűz Bucureşti-ben. (Saj. tud.) A bucureşti Mociornita-cipógyárban tűz ütött ki és a gyár több osztályát elpusztította. Nagy mennyiségű nyersanyag és kész áru is elégett. A tűz nagy gyorsasággal terjedt és attól tartanak, hogy emberélet is áldozatul esett a lángoknak. A tűz oltása tíz óránál tovább tartott.

Lopás a templomban. A timişoarai-temesvári józsefvárosi római katolikus plébániatemplomban zsebtolvajlás történt. Boila Jozefin caransebesi-karansebesi asszony néhány percre betért a templomba, ahol hirtelen észrevette, hogy valaki ellopta a pénztárcáját. A tolvajt nyomban tettenérték és a pénztárcát visszakérült gazdájához. A lopást Gemeath Erzsébet nevű asszony követte el, akit letartóztattak.

Isten óv

Irta: HORVÁTH JENŐ

Olyanfajtaiból valók vagyunk, hogy szertelenül tudunk szeretni. Nemcsak egymást: a kirándulást is például. Míg magunkban jártunk, merő barangolás volt az életünk s addig jöttünk-mentünk, míg a világ két messi sarkából is egymásra találtunk. Kéz a kézben pedig még kedvesebb menni. Es megindultunk, amikor már ott volt köztünk a pályás harmadik.

Első gyermekét mindenki szereti, félti. Mi is óvtuk, mintha üvegéből lett volna. De vittük, mintha varázslat elől mentenők, ha esett, ha futt, hegyen le, völgyön fel, patak mentén, uttalan erdőn a kicsi Emesét. Mondták is rá az ismerősök: „Szerencse, hogy nem fiúnak született: nagy tekerő lenne belőle, mire felnő!”

De mi csak kirándultunk rendületlenül. Akkoriban Szénországból laktunk: kétszeresen drága volt hát a friss levegő. Hiszen nem kelhettünk olyan korán, hogy ne éreztük volna már a levegőben a gázt s a sok füsttől estére egy kicsit mindnyájan kormosak voltunk. Ha kinn terítettünk, a damaszt abroszra pillanatok alatt szállongó korompelyhek telepedtek, amiket ugyan könnyen le lehetett róla fujni, de hát egyéb dolga is volt az embernek. Ha más vidéken fehér cicát, kutyát vagy macskát láttunk, megbámultuk, mint valami csodát: Szénországból szármak minden állat, a patyolat onnan származik van.

Hogyan óvtuk volna hát patyolat-Emesét!

De hogy milyen keveset ér az emberi oltalom, egyszer megtanultuk. Szinte halálos nagy bajba vittük féltésünkkel, s éppen akkor, amikor a legédesebb a gyermek, egy két-három éves kora táján. És azt is megtanultuk, jobban, mint bármelyik vallásórán, hogy Isten óv, kibármilyhetetlen, csodával határos módon, valósággal megszegyenitően.

Első kaszáláskor volt, forróságba hajló, őszi nyári napon. Még fűtyültünk is reggel, mint a rigó, míg az utra ké-

szülődünk. Kis patakunk mentén fölfelé a forrásig is el tudtunk volna menni, olyan derűvel hívott a természet. A zamatos, vadóc erdei eprek szinte élénk-futottak piros fejcskéikkel. A Vágások-völgyét, amelyik egész sorozata a változatos, tarka katlanoknak, késő délig végigbarangoltuk, míg végre a legszebbikben letelepedtünk, hogy tűzrakással, szelennasütéssel fűszerezett ebédünket elköltsük. Nincs a világnak az a Luculusa, aki különösen tudna lakomázni, mint a nótórus kiránduló ilyenkor.

Ebéd után jó száraz szénára terített pokrócra ágat vetettünk a Kicsinek. Már előre biztatgattuk, hogy milyen angvái álma lesz a puha, illatos szénám. És alátöml felcsendült az édes-bus magyar nóta, amit egyikünk se tanult iskolában, csak úgy termett vadon és szállt szájról-szájra, mint körülöttünk az ezerrnyi vadvirág.

Am a Kicsi, bár hajnalosan kelt fel veünk együtt, csak nem akart elaludni. Egy darabig csak hanykolódott nyugtalanul, aztán viaszatlan sírásba fogott. Már a társaság valamennyi tagja kipróbálta az altatás minden furiangját, amikor elhatároztuk, hogy felrúzzuk és még puhábbra rakjuk a széná-ágyat. Egyik ottlévő barátunk, aki misszionáriusnak készült, maga készült új bölcső-fészkét rakni, mintegy előtanulmányul, hogy majdan a trópuson is meg tudja vetni palmaágyakból a primitív ágat.

Alig bontottuk meg azonban a lenyomott szénát, ijedt kiáltással ugrottunk szét: a széná alól két hatalmas mérges kigyó tekerőzött elő. Egyik is elég veszedelem lett volna, nemcsak a Kicsinek, hanem az egész társaságnak is. S míg ész nélkül kapkodtunk, halálos rémületben, kő és bot után, hogy ártalmatlanná tegyük a két bestiát, kicsi Emesét alig tudták az édesanyja karjai visszatartani: kacagva, tapsolva ingetgett feléjük, mintha sosem látott játékok lennének.

Még mondja valaki, hogy nincsen angva' a világon!

DORPMÜLLER NEMET MINISZTER BORISZ KIRÁLY SIRJANÁL. (Szófia). Dorpmüller német közlekedési miniszter bulgáriai tartózkodásának második napján Peroff bolgár közlekedési miniszter társaságában a rilai kolostorba ment, ahol koszorút helyezett Borisz király sírjára. (Rador)

TILOS A VILLANYGÉPEK HASZNÁLATA BELGRÁDBAN. Belgrádi jelentés szerint a fémbeszerzési nehézségekre való tekintettel a legszigorúbb taktikossági rendeletet adták ki a villanyáram használatára vonatkozólag. Semmiféle villanygépet nem szabad használni és a magánházartásoknak nem szabad tullelni a múlt évi villanyáram-fogyasztási keretet.

RIBBENTROP TÁVIRATA SZIGEMICZU JAPAN KÜLÜGYMINISZTERHEZ. (Tokio). A német távirati iroda jelent: Szigemizu japán külügyminiszter Japán, Olaszország és Németország között a háromhatalmi egyezmény aláírásának harmadik évfordulója alkalmából táviratot kapott von Ribbentrop német külügyminisztertől. Ebben a táviratában a birodalmi külügyminiszter emlékeztet a tengely hatalmainak, a közös ellenség feletti aratott győzelmeire és kijelenti, hogy ezek a háborus események csak a végső győzelembe vetett hitet és a háromhatalmi egyezmény valamennyi nemzetének boldog jövőjét és szabadságát biztosítják. (Rador).

AZ ALCAZAR FELSZABADÍTÁSÁNAK HETEDIK ÉVFORDULÓJA. (Madrid). A toledói Alcazar felszabadításának hetedik évfordulója alkalmából az elesett hősök emlékére innepélyes istentiszteletet tartottak. Az istentiszteleten részt vettek a hatósági vezetők, az elesett hősök hozzátartozói és Toledo lakosságából igen sokan (DNB).

ÁRVIZ CSUNGKING-KINABAN. (Amsterdam). A brit hírszolgálat jelent Csungkingből, hogy az Anhwei tartomány északi részében történt felhőszakadások következtében a Sárga-folyam kiáradt. Az elöntött területek hatóságai pénzbeli segítséget kérték a Csungking-kormánytól. (DNB).

CSILE ALLAMELNŐKE SÜLYÖS BETEG. (Buenos Aires). Rios csilei allamelnökök magánlakásáról tegnap súlyos beteg a kormány-palotába szállították.

A SVÉD KIRÁLY A POLGÁROSEG JELENTŐSÉGERŐL. (Stockholm). A Szocialdemokratai jelentése szerint V. Gusztáv király, az „önkéntes védelem napja” alkalmával, köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik tagjai a polgárorségnek és kiemelte ennek a szervezetnek a jelentőségét. Az utrkodó többek között kijelentette, hogy az „önkéntes védelemnek” nevezett polgárorség a svédok százezreit tömörít egybe és a haza függetlenségéért, valamint a szabadságért folytatott erőfeszítések legjelentősebb tényezője. (DNB).

A FÜLÖP-SZIGETEK NEMZETGYÜLESENEK ELSŐ ÜLÉSE. (Tokio). A Fülöp-szigetek nemzetgyűlése, amely ezuttal első ízben gyűlt össze, 108 tagból áll. A nemzetgyűlés jogszertinti tagjai a tartományi kormányzók s kinevezett tagjai a városok polgármesterei. A nemzetgyűlés első innepélyes ülésének alkalmából az ülésterem előtt kétszáz ezer főnyi tömeg ünnepelte José Laure megválasztott köztársasági elnököt. (Rador).

Kivégezték a kínai nacionalista hadsereg egy lázító tábornokát

Nanking. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Szunglicsin dandártábornokot vasárnap reggel a Nanking ot övező falak előtt golyó által kivégezték. Szunglicsin tábornok, aki a nankingi kínai hadsereg 13-ik hadosztályának 26-ik dandárát vezényelte, a kínai nemzeti kormány elleni zendülésre biztatta szállítását. Letartóztatták és Nankingba szállították, ahol a haditörvényszék halálra ítélte.

Halálos robbanás Lisszabon mellett egy legyerraktárban

Lisszabon. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Kedden reggel 6 óra tájban a portugál főváros határában fekvő ódon Amerira erődben robbanás történt. Ezt az erődöt, melynek hadászati fontossága már nincs, az utóbbi időben az új fegyverek raktárául használták. A robbanás a jelek szerint a löszraktárban történt, azután a tűz áterjedt a lőpor-lerakatra és az is a levegőbe repült. A robbanás oly hatalmas volt, hogy Lisszabonban hallották. Az erőd közelében lévő házak ablakai betörték. Az erőd egy része az ott elhelyezett fegyverekkel együtt elpusztult. Az erőd ötven főnyi helyőrségéről öt ember elűnt, valószínűleg a romok alá kerültek. Több környékbeli ház lakosa megsebesült.

Rádió

OKTOBER 1, PÉNTEK

Bucureşti: 6.55-8 Hírek, reggel hangverseny. 12.45 Hírek. 13 Román-német bajtársi óra. 13.50 Hírek németül. 14 Hírek. 14.15 Közlemények. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 Szórakoztató zene. 15.40 Katonák üzennek. 16.40 Hírek oroszul. 17 Fuvó zenekar. 18 Felolvasás. 18.15 Egyházi hangverseny. 19 Hírek németül. 19.15 Petrarca szerelme. 20 Donizetti „Lammermoori Lucia” című operájának közvetítése. Az első szünetben 20.36-20.56 Előadás a munteni-ai román ház stílusáról. 22.05 Hírek. 22.20 Közlemények. 22.25 Szórakoztató zene.

Budapest I. 6.25 Torna, zene, hírek, zene. 8 Hírek német, román, szlovák, ruszin, szerb nyelven. 8.30 Rádióiskola. 10 Hírek. 10.15 Rádiózenekar. 11.15 Hanglemek. 11.40 Vitaminokról. 12.10 Zenekar. 12.40 Hírek. 14 Zenekar. 14.30 Hírek. 15 Szalóntes. 15.30 A Szaharáról. 16.15 Táncegyüttes. 16.45 Hírek. 17 Zenekar. 17.50 Sport. 18 Némét hallgatóknak. 18.20 Ének, lélek. 18.50 Hírek. 19 Szini előadás. 20.20 Tanger. 20.35 Mindenből keveset. 21.15 Táncezene. 21.40 Hírek, sportesemények. 22 Hírek németül, angolul, franciául. 22.40 Hegedű. 23 Rádiózenekar. 23.45 Hírek.

Házaspárt
elfogadunk serés és marha gondozására. Timişoara III., Doja-utca 22.

Apróhirdetések

JÓFORGALMU fűszerüzlet átadó. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-u. 4. (2611)

VIDÉKRE 50 holdas tanya, katona-mentes, családos bérest keresek, aki vezetni és gazdálkodni tud. Gammer, Arad, Vladimirescu-utca 10. szám. (2612)

KOCSISOKAT, akik Aradon ismerősek, azonnal felfogadunk jó fizetéssel. Fabricile Unite Ape gazoaze, Arad, Episcopiei-utca 16. (2619)

FESTETT előszobafal tükörrel, asztal két székekkel eladó. Arad, Doamna Balasau. 110. (2613)

KERESEK egy embert, vagy erősebb fiút, akit vállalni reggelenként az állomásról a tej behozatalát. Konya tejsarnoka. Arad, Avram Jancu-tér 21. (2614)

ÁTCSERÉLNÉK férfiruhát vagy egy pár posztó-eszmat, kifogástalan állapotban lévő. akkordeonra. Cim Reclamanához, Arad Eminescu-u. 4. (2615)

ARO-kert, Arad

Ma az olasz limipar remek kiállítása, a legbájosabb szereplőkkel **Lilla Syvi és Irsem Dinan-nal.**

Ibolya-csokrok

Vasárnap 11 30 órákor matiné olesó he yarákkal.

CORSO-MOZI Arad
Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor
Távbeszélő 38-95
AMEDEO NAZZARI és VLRA CARMi nevettek Önt
Ez a villa eladó (csavargók klubja)
RENDEKIVÜL IZGALMAS — JÓPOFA detektivfilmben

ELAKUSITONÓT október 1-re, lehetőleg a könyv- és papírszakmából valót, alkamazunk. Cim Reclamanál Arad, Eminescu-utca 4. (2661)

ALSÓ liceumista ismétlő tanítást vállalom. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. (2662)

VIZSGAKRA, jó eredménnyel előkészít középiskolásokat, főleg számtanból és nyelvekből, Hirschler, Arad, Gojdu-u. 4. (2663)

KERESZTÉNY bejárónót, 50 éven felülit, felfogadok. Arad, Avram Jancu-tér 2, I em. jobbra. (2641)

NAGY szalontükör, 180—80-as, farragott kerettel eladó. Arad, Dr. Joan Nemet-utca 2. 2. ajtó. (2638)

ELADÓ fehér konyha-butor, Arad, Fabriciei-utca 44. szám. (2639)

RODAI munkára ajánlkozok 4 középiskolát végzett fiatal nő. Ajánlatokat „Kezdő” jellegre Reclamához, Arad, Eminescu-u. 4. (2642)

FAAGY sodrony-betéttel, erős gumicsisima. 41-es eladó. Timișoara, I. Cerna-utca, 6. szám. A városi fuvartelep közelében. Dél-éjlt 16—4-ig. (7838)

RAKTARNAK alkalmas, padlózott, mély földszinti helyiség. 4x6 m. október 1-re Timișoaran a General Moșoiu-utcában, kiadó. Távbeszélő 17-95. (4340)

BANYOKAT felfogadunk nikkelezőbe. Benjamin mérnök, Timișoara IV., Vacarescu-utca 15. szám. (7710)

MŰHELY-helyiséget keresek lakatos részre. Fekete Péter, Timișoara IV., Ion Barac-utca 2. szám. (7712)

SÓTETKÉK gyermekkocsi eladó. Megtekinthető délután 4-től kezdve. Timișoara III., Metropolitul Varlaam-utca 2. szám. (7713)

CSERÉLNÉK szobás-konyhás lakással egy szobát és fűkamrát. Ugyanott költözködtek, akik Trio-Recordon dolgoztak, felfogadok. Mihalkné, Timișoara III., Odobescu-utca 61. szám. (7714)

KIFOGASTALAN, tiszta gyapju, bordószínű télikabát perzsaláb gallérral, azonnal eladó. Cim a timișoarai kiadóban. (7716)

KÉTAJTÓS nagy jégszekrény, fehér, vasból készült gyermek-ágy olcsón eladó. Timișoara II., Cogalniceanu-utca 3. szám. Karakas (7723)

ANGOL és német órák legújabb módszer szerint. Kivánatra esti tanfolyamok. Gyermek-játszóházunk nyelvtani tással. Timișoara III., Mihai Gaspar-utca 3. szám, alsó csengő. A Lahovary-tér mögött. (7707)

GÉPIRÁST, levelezést, vagy bármilyen más irodai munkát vállalok otthonra. Timișoara III., Memorandului-utca 68. szám. (7798)

ISMÉTLŐ együttanulást, magántanulók előkészítését vállalja felelősséggel komoly tanerő. Timișoara III., Memorandului-utca 51. szám, 6. ajtó. (7796)

BEJARONÓT, megbízható, keresek azonnali belépésre, vagy elsőjére. Timișoara IV., Ion Ghica-utca 19. szám, félmelet 2. (7700)

PERZSASZÖNYEGEK, briliánsfüggők, „Remington”-írógép, Walther-számológép, íróasztal, gyermek-íróasztal, szekrények, székek, eladók. Timișoara I., Vasile Alexandri-utca 9. szám, 9. ajtó. (7701)

HÁROM, jó állapotban levő vaskályha eladó. Fratelia XII. utca 50. sz. (7702)

SZIVATTYU-kut, jó állapotban levő, eladó. Timișoara II., Filipescu-ut 7. szám. (7703)

MEGBIZHATÓ mindenest felfogadunk. Pör Timișoara I., Ady-utca 2. szám, II. emelet, Palace-ház. (7704)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szobát keresek sürgősen. Ajánlatokat „Őszi” jellegre a timișoarai kiadóba kérek. (7708)

CORSO-MOZI, Arad
Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor
TELEFON 23-14
Ma bemutató. **Lilla Syvi, Amedeo Nazzari** mindent felülmuló a-aktiása.
A makrancos hölgy
döntő s kerü sorozatunk második nagy alkotása.

KERESEK azonnalra egy szobából, konyhából, élekkamrából, esetleg fürdőszobából any lakást, butor nélkül, lehetőleg a központban, vagy villamos közelében. Erdekldöni Timișoara, távbeszélő 42-28. (7717)

KERESEK jól tájékozott és szakavatott utazót a villamos-szakmában, azonnali belépésre. Cim a timișoarai kiadóban. (7718)

MEGBIZHATÓ, rendes, főzni tudó mindenest keresünk azonnali belépésre, kis háztartás önálló vezetésére. Timișoara II., Cogalniceanu-utca 8, a házmester-nél. (7720)

KERESEK jól tájékozott és szakavatott utazót rövidaru- és divatcikkekben, azonnali belépésre. Cim a timișoarai kiadóban. (7719)

FOGLALKOZAST keres félnapra (egy nap délelőt, másnap délutánra) esetleg éjtszakai munkafelügyeletet kereskedelmileg képzett, jártas, irodai munkaköteketben segédtező, megbízható egyén. Megkereséseket „Komoly 49” jellegre a timișoarai kiadóba kér. (7721)

KIFUTÓFIUT vagy leányt, azonnal alkalmaz Isras és Stux hóröndüzlete. Timișoara IV., Pratiannu-utca 19. (7725)

BAKANCSONK, 34—37-es számúak, nő angol cipők, 36—37-esek, valamint fiú-és női télikabát eladó. Timișoara III., Mihai Gaspar-utca 3. szám, alsó csengő. Megtekinthetők 8—10-ig és 2—3-ig. (7706)

LAKÓTÁRSNÓT keresek, komoly magyar leány személyében, gyárvárosi kertés magánháza. Egy szoba butor elhelyezhető. Konyhahasználat. Havi bér saját butorral 1000, a nélkül 2000. Csak gyermekszertető jelentkeztek „B. Anna” jellegre a timișoarai-temesvári kiadóban. (7000)

GYERMEKKOCSI, keveset használt, világes színű, korszerű, kifogástalan állapotban levő gumikkal, olcsón eladó. Timișoara II., Mareșal Joffre-utca 15. sz. Hoffmann. (4352)

50 DARAB angoranyul eladó. Egyben-törték vétel esetén jutányos árat számítok. Freidorf, III. utca, 15. sz. (7705)

JÓÁLLAPOTU gyermekfelöltő. 6—8 évesek való és 33-as magas, fekete cipő eladó. Timișoara I., Cerna-utca, 6. szám. A városi fuvartelep mellett, délelőt 10—4-ig. (7837)

MINDENES, ügyes, bejáró szobaleányt azonnali belépésre keresek Timișoara II. 3 August-u. 31. I. em. (7728)

FORUM-MOZI, ARAD
Távbeszélő 24-10
Előadások 3, 5, 7 és 9-ór.
Ma. 2 órai párizsi humor. **DANIELLE DARRIEUX** a legszebb és legbájosabb francia filmművés-nő minden eddig felülmuló filmje, az **Első szerelem** Fernand Ledoux Jean Tissier

SZÖNYEG, 2,50x3,50 méretű, eladó. Timișoara III., Memorandului-utca 68. (7799)

KERESEK megbízható, erősebb, 40—50 év körüli nőt kisebb háztartáshoz. Cim a timișoarai kiadóban. (7797)

BEJARONÓT keresnek délelőtre. Cim Timișoara, III., Siretul-u., 5. Alsó csengő. (6009)

LABORANSNÓT felvesz Sárga-gyógyszer-tár, Timișoara, Gyakorlattal rendelkezők előnyben. (4349)

UMBERTO MELNATI a közkeletelt o-asz humorista

Ma. **MARIA MERCADER, CLARA CALAMAI** humorral teit filiajuk

A nagy bűn (Crima celebra)

Hiradó. Jagyelövét.

60 HOLD szántásához Stock-motoristát keresek. Weissenburger gazdasága. Zimandul-nou. (2635)

ÚJ TÉGLA eladó. Arad, Brumarel-utca 5. szám. (2634)

EGY félkocsi féltégláért még másfélkocsi törött téglá volna elhordandó. Arad, Eminescu-utca 5. szám. (2635)

FÜRDŐBERENDEZÉS, bor-, és sörkimérő készülék, tizedesmérleg, íróasztal eladó. Arad, Tampa-utca 3. Szerb templomnál. — Kozsinek. (289)

KEZIVÁRROLÁNYOKAT, több évi gyakorlattal bírót is. állandó munkára alkalmazunk. Billa-Menezer, Konfekció-cég, Arad, Regina Maria-körut 12. (302)

FÜLLŐZUZÓ vashengeres és korszerű szővőszék. teljesen felszerelve, eladó. Arad, Dr. Suciu ut. 100. (290)

HALÓSZOBA-BUTOR, szekrények, székek és asztalok eladók. Kelemen, Arad, Catedralei-tér 11. szám. (2660)

MŰTÖMEST (stoppolást), műszövést, anyakkendőfordítást, legszebben, legmegbízhatóban készítünk. Arad, Avram Jancu-tér 2., első emelet. (307)

MAGÁNOS úri női utcai butorozott szobát, nem külön bejáratut, esetleg konyhahasználattal kiad. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. (2659)

ELADÓ 1 pár 40-es tornacipő és 36-os fekete női cipő. Arad, Mărășesti-utca, 48. szám, földszint, balra. (4000)

HAZILAG készített szilvaizre. dióra, dióhéltre megrendeléseket elfogad. Weiszberger ügynökség. Arad, Baritiu-utca 35. Távbeszélő, 19-81. (298)

ELVESZETT vasárnap Aradon, Banul Maracina-u. és Cornel Popescu-u. között sötétkék kosztümkabát. Megtalálójá jutalom ellenében adja át Reclamanál, Arad, Eminescu-u. 4. (2640)

GYERMEKKOCSI, mély és 4-ajtós ruhaszekrény, tükörrel, eladó. Arad, Gri vitei-utca 150. szám. (2657)